

**ΑΠΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΤΗΣ ΠΕΦ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ
ΤΗΣ κ. Χ. ΤΟΥΡΝΑ (Φιλολογική τ. 129/2014)**

Το κείμενο της κ. Χ. Τουρνά, η οποία είναι μία από τους συγγραφείς του βιβλίου Φιλοσοφίας της Β΄ Λυκείου, είναι γεμάτο αφορισμούς, προκαταλήψεις και εμπάθεια απέναντι σε οποιαδήποτε πρόταση, θεωρητική και ερμηνευτική, διατυπώνεται από άλλη ομάδα έρευνας ή συγγραφέα. Περιέχει μια υποκειμενική, σολιμιστική αντίληψη που αντιπροσωπεύει τη νεοθετικιστική-αναλυτική φιλοσοφία, με σκοπό να επιβληθεί μία μεθοδολογία διδασκαλίας της φιλοσοφίας. Οποιαδήποτε διαφορετική άποψη χαρακτηρίζεται «ισοπεδωτική», «αρνητική κριτική», «απόρριψη», «δαιμονοποίηση», «δογματισμός», χωρίς να συζητούνται τα επιχειρήματα που έχουν διατυπωθεί στο παρελθόν και ισχύουν μέχρι σήμερα. Αυτοί οι χαρακτηρισμοί είναι αντίθετοι προς οποιαδήποτε διακήρυξη της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών που και η ίδια δέχεται.

Η ομάδα φιλοσοφίας της ΠΕΦ διατυπώνει την άποψή της ελεύθερα και δεν προσεγγίζει τις αντίθετες απόψεις των συναδέλφων με πολιτικούς και ιδεολογικούς αφορισμούς, δεν χαρακτηρίζει προσωπικά και υποχρεώνεται να προστατέψει το επιστημονικό της έργο και να καταγγείλει αυτούς τους χαρακτηρισμούς.

Από το κείμενο αυτό εξάγεται η αντίληψη ότι οποιαδήποτε αλληλεπίδραση και σύνδεση των φιλοσοφικών προβλημάτων με αυτά των φυσικών και κοινωνικών επιστημών στην ιστορική-εξελικτική τους πορεία που στηρίζονται σε γενικούς νόμους είναι δογματικά. Αντίθετα, η ρήση του Βιτγκενστάιν «η χρήση είναι το νόημα», μια περιορισμένη και καθαρά γλωσσολογική προσέγγιση του κόσμου, είναι η μοναδική αλήθεια. Η αντίληψη της συντάκτριας της επιστολής ότι δεν υπάρχουν βεβαιότητες, όπως καθολικές-γενικές έννοιες και αλήθειες, παγκόσμιοι νόμοι ή σταθερές δεν γίνεται αποδεκτή ούτε από τον παραδοσιακό θετικισμό, που κινείται στο χώρο της σύμβασης. Υπάρχουν ιστορικές απαντήσεις, οι οποίες διαφωτίζουν αυτά τα ζητήματα.

Θα επαναλάβουμε ότι οι αναζητήσεις και τα προβλήματα που υπάρχουν στο χώρο της φιλοσοφίας είναι πολλά. Δεν μπορούν όμως να συζητηθούν στο πεδίο του νοήματος ή της γλώσσας αποκλειστικά, απροσδιόριστα και χαοτικά χωρίς να διερευνάται η γένεση, η διαδοχή και η εξελικτική πορεία τους. Η ιστορία των ιδεών, της σκέψης και της επιστήμης αποδεικνύει ότι τα ερωτήματα δεν βρίσκονται σε μια διαρκή αναίρεση ή αμφισβήτηση, αλλά σ' ένα πλαίσιο σταθερών υποθέσεων, επεξεργασιών και κατευθύνσεων λύσης ή απάντησης. Δεν κινούνται με απόλυτα

διλήμματα ή ασυμμετρότητες, ηθικά, αισθητικά ή πολιτικά, αλλά με μια ενότητα, συνεκτικότητα και ιεράρχηση. Το νόημα βρίσκεται στο βάθος των προβλημάτων, στην ιστορική τους προοπτική. Την εικόνα αυτή μπορεί να μας τη δώσει η μελέτη της εξέλιξης των φιλοσοφικών ρευμάτων από την αρχαιότητα μέχρι τη σύγχρονη εποχή.

Η συντάκτρια θίγει το πρόβλημα της θεματικής προσέγγισης της φιλοσοφίας και υποστηρίζει την αυθαίρετη αποσπασματική διερεύνηση γνωστικών περιοχών. Ακυρώνει την κατανόηση της εξέλιξης των θεμελιωδών εννοιών, αρχών και προτάσεων σε μια σταθερή βάση. Όμως εμείς γνωρίζουμε πολύ καλά ότι αυτή η εξέλιξη που διερευνούμε οδήγησε στη σημερινή φιλοσοφική σκέψη.

Οι εξειδικευμένες λογικές κατασκευές και η ακραία λογικίστικη επιχειρηματολογία, που θέλει να επιβάλλει το βιβλίο δεν εξυπηρετεί τη διδασκαλία, τη μάθηση και τη γνώση, αλλά οδηγεί σε μια σύγχυση. Η φιλοσοφία για το μαθητή δεν είναι μια διαρκής αμφισβήτηση και άσκηση χωρίς μεθοδολογικές αρχές, εντελώς ελεύθερη. Με μια τέτοια προσέγγιση ο μαθητής εγκλωβίζεται σε ατομικές αναζητήσεις χωρίς σκοπό και προσανατολισμό, επομένως σε μια αντιπαιδαγωγική διαδικασία. Επιπλέον επιτυγχάνεται μια ιδεολογική χειραγώγηση, η οποία έχει αφετηρία τη διατύπωση λογικών κατασκευών από τον ισχυρότερο συλλογιστικά και επιχειρηματολογικά, που είναι ο δάσκαλος. Και γίνεται ένα παιχνίδι λογικών ασκήσεων και πειθούς.

Οι εκπαιδευτικοί κατανοούν την αξία της διδασκαλίας της φιλοσοφίας σε ιστορική και εξελικτική κατεύθυνση και μπορούν να διδάξουν τους μαθητές, έτσι ώστε να μάθουν τη διατύπωση των φιλοσοφικών ερωτημάτων και την απάντησή τους και τη μετατροπή τους σε επιστημονικά. Να ξεπεράσουν τις απόλυτες αναγωγικές και κατασκευαστικές διαδικασίες και να συνδεθούν με την κοινωνική πραγματικότητα, τη θεωρία και την πράξη. Να ξεπεράσουν την αποσπασματικότητα και απομόνωση του κάθε γνωστικού πεδίου και να τα αντιμετωπίσουν στην ενότητά τους.

Τα μέλη της ομάδας φιλοσοφίας

Βατούγιου Στέλλα, Δουλκέρης Μιχάλης, Κύρκος Χρήστος, Μανοπούλου Εύη, Σπυράλατος Γιάννης, Τουλιάτος Σπύρος

